

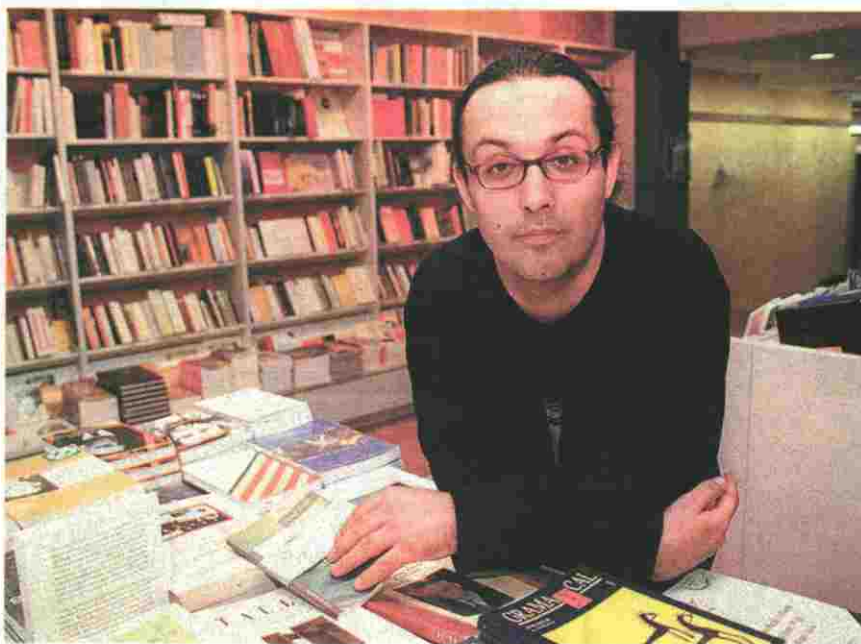

Novel·la

L'home retràctil

Xavier Pla

T'auràs de menjar les paraules que has dit". És una frase aïllada, com una sentència, que palpita dolorosament darrere les pàgines denses de *Pèls i senyals*, l'última novel·la de Sebastià Perelló (Cositx, 1963). Les paraules dites, les paraules que han quedat per dir, les paraules perbocades, extraviades, negades, persegueixen amb insistència Felip Trobat, un falconer desorientat i solitari que treballa a la pista de l'aeroport de Palma. S'havia d'haver menjat el món, però al final s'acaba menjant, literalment, les seves pròpies paraules. Vint-i-cinc anys després d'haver-lo escrit, agafa el seu quadern, un dietari esgrogueït dels anys de l'institut, i se l'empassa: "El paper escrit té gust de poc. Pa eixut. Sense companatge". Lentament, arrenca els fulls d'aquell "breviari de paraules bordes", d'un en un, els fa a trossets, els mastega i se'ls menja: "La tinta del bolígraf és insulsa. No té gust. Inspíida. Com si fos aigua. I el temps no li fa res".

El mallorquí Sebastià Perelló explica la història d'un falconer solitari i vulnerable

Pèls i senyals
Sebastià Perelló
Empíries
Barcelona, 2008
Preu: 16 euros
Pàgines: 190

■ L'última novel·la de Sebastià Perelló presenta el falconer d'un aeroport, amb les seves pors, fràgil i vulnerable, que podria personalitzar fàcilment els 'temps líquids' que viu l'home contemporani, perplex davant les incerteses

1 2 3 4 5

Valoració

- 1 Dolent
- 2 Regular
- 3 Bo
- 4 Molt bo
- 5 Excel·lent

El falconer de l'aeroport, amb les seves pors, fràgil i vulnerable, podria personalitzar fàcilment els *temps líquids* encunyats per Zygmunt Bauman, els de l'home contemporani perplex davant les incerteses. És un personatge que sembla sortit directament d'una novel·la d'Enrique Vila-Matas, anguixat pels "exercicis de desaparició", que també és, precisament, el títol del primer llibre de Perelló, publicat l'any 2000. O, potser, podria provenir d'un poema de Fernando Pessoa, per tant com reflexiona sobre la fragmentació del jo i les imatges de la identitat reflectides en els miralls trencats. O, encara millor, Felip Trobat sembla glossar l'últim vers del famós poema *A l'inrevés*, de Gabriel Ferrater: "Diré el que em fuig. No diré res de mi".

Descosits i retalls literaris

La novel·la de Perelló és lenta. No és fàcil de llegir. Incomoda el lector. La trama és mínima, esquelètica, i mostra una especial preocupació pels descosits i els retalls, les el·lipsis i les ombres. La prosa és molt pensada, amb frases que són intel·ligents, molt interessants, encara que de vegades cauen en una certa solemnitat. La *xerrameca* de Felip Trobat cau de vegades en l'elucubració pretensiosa. Tot el que té de brillant en l'adjectivació i la frase, s'esvaeix sensiblement en el seu conjunt nar-

ratu. Tot fa pensar que una excel·lent idea com la que conté potser es podria haver resolt d'una altra manera, escurçat o alleugerit una mica, perquè el lector es troba amb constants envestides de frases brillants i d'imatges sorprenents que, al final, poden cansar.

La feina de falconer als aeroports actuals no és gaire coneguda. El perill que comporten per als avions els impactes dels ocells provoca de vegades incredulitat: "Una gavina és una bala de ploma". Com espantao-cells, observen, baden, serveixen per esparverar, foragitar, dissuadir i esquivar: "Que les coses no topin. La nostra tasca és la gestió del risc". Felip Trobat és un home que s'ha perdut, que va "d'incògnit", es troba "en excedència": "No em manca res, no vull res, no estimo ningú". El falconer té una "presència retràctil", sembla estar-se amb les "mans plega-

des", per recuperar el títol del segon llibre de l'autor (2004). És com un "soldat repatriat", que per definir-se utilitza paraules com "descosit", "desbruiolat", "desdibuixat", "desmemoriat", "intermitent", "soluble", "passavolant", "llicadís"... La tirallonga d'autoqualificatius és impressionant i potser excessiva: "home foradat", "viatger immòbil", "anomalia grisa", "aberració anodina", "àlbum d'ocells morts", etcètera. És un "ermità", és un "crustaci", i els camps semàntics es despleguen amb exhaustivitat: Felip és un "esborrany", un "apunt preparatori", un "croquis", un "esquema".

Com covant un ou de guix

Viu en una mena d'insignificança feliç, en un estat gairebé hipnòtic, com un gat vell escaldat, incapaç de reconèixer els senyals que ha deixat, els passos que ha fet: "Com si m'hagués passat la vida covant un ou artificial, de guix". Quan es posa a reflexionar sobre la seva vida, només hi troba punts escapats, projectes abandonats. De tant en tant, "clica" sobre alguns fets o alguns records. Obre finestres i carpetes i emergeixen escenes de la infantesa, records de paraules escoltades als avis, als pares, converses sentides a l'autobús. De vegades, tanca els ulls i fa el sord i, enmig de l'estrepit dels avions i de la gentada, se sent "com un bus

amb escafandre", en un estat de mutisme total. El lector pot, legítimament, pensar que ha perdut el cap, que pateix un sever trastorn d'identitat, que les seves visites al psiquiàtric són definitives.

Com un personatge de *Bouvard et Pécuchet*, Felip Trobat parla, i segons sembla parla a la seva mare. De petit, havia sentit una conversa darrere la porta: "Felip no és com els altres", deia la mare a l'àvia. És una mare forta, omnipresent, aclaparadora, que renya el fill quan el veu llegir un diccionari: "No sé per què no t'han de bastar les paraules que jo sé". Què deia la mare? Explicava que el seu fill "tenia l'aura persistent de ser un convidat, un hoste". El joc de paraules és fàcil: del "*Je est un autre*", de Rimbaud, es passa al "*Je est un hôte*". El jo que parla és un hoste, és un una veu que canta en *playback*, és un jo que s'amaga al xat darrere un *nick*, que busca un sobrenom, un pseudònim, una manera d'esquivar-se. Hi ha alguna cosa de proustita en aquest discurs asmàtic i esporuguit que es dirigeix a "mumamre", però és, naturalment, un Proust reapropiat i reinterpretat per les lectures de Maurice Blanchot i, potser, de Beckett, obsedit pel silenci i pel "no-dit", per esborrar paraules i no deixar traces. De vegades, Perelló sembla un escriptor llatinoamericà exiliat a París que escriu en català.✻

El personatge de Perelló sembla sortit d'una novel·la de Vila-Matas